

OBČASNÍK

pro přátele a sběratele perfinů

oo

Nákladem vlastním vydává: Václav Fejtek

Sadová 351, CZ 435 43 Horní Jiřetín

oo

Číslo 1 (4) roč. II.

Duben 1995

Do druhého ročníku

Vážení přátelé, sběratelé perfinů,

protože jsem byl delší dobu nemocný, nestihl jsem vydat v loňském roce Občasník č. 4, jak jsem měl v plánu. Po dohodě s oběma sponzory, bych chtěl vydávat v budoucnu alespoň 3 čísla do roka. Pro naše potřeby - (nové nálezy, nová hlášení a změny a opravy v katalogu) by to mělo bohatě stačit. Protože se mi ohlašují noví zájemci o sbírání perfinů, budu nucen v tomto roce požádat alespoň o dobrovolný příspěvek na vydávání, ale hlavně rozesílání časopisu. Přestože i letos dotují vydávání 2 naši sběratelé, V. Havel z Kralovic a O. Špreňar z České Skalice, výdaje - (především na poštovné) narůstají. Tolik na úvod v tomto roce a budu se těšit na spolupráci jak dřívějších, tak nových dopisovatelů.

Řada sběratelů sa mě dotazuje, jak vypadala dražba perfinů na podzim v Praze. Abych nemusel odpovídat na jednotlivé dopisy prohlašuji.. nevím! Z důvodu onemocnění jsem se nemohl zúčastnit. Z doslechu snad jen to, že bylo přítomno asi 13 sběratelů, ale že prý tam p. Münzberger prohlásil, že letos v lednu opět začne vydávat časopis PERFINY - bohužel tento jsem dosud nedostal. Za sebe mohu slíbit, že ještě nejméně letošní rok se pokusím časopis PERFINY "nahrazovat". Ale jak se říká ... všeho do času. Chybí mě totiž dvě léta do sedmdesátky a ten "mladistvý elán" nenávratně odchází ... nu v tomto roce přeji Vám všem, mnoha sběratelských úspěchů !!!

Perfin na který se zapomělo !

Při práci na rakouském katalogu jsem nyní zjistil, že nám v českém katalogu dosud chybí perfin o kterém víme již 10 roků! Protože řada současných sběratelů třeba již nemá po ruce časopis PERFINY číslo 3 z r. 1985, musím zde skoro 10 let starý článek - (autor L. Janeček) opsat.

TŘI Z BŘEZNICE

Způsobil to vlastně Václav Tremčinský, který mi před časem ukázal pohlednici z r. 1912 s perfinem K.D. adresovanou "zaměstnancům Firmy Duffek v Březnici" a s podpisem "Váš šéf". Perfin zatím do katalogu zařazen nebyl. Březnice měla v roce

M.B.	K.D.	K.
M 9,5 R	K(22,5)R	K 8 Č

1921 asi 2700 obyvatel a pro jejich potěšení tři hostince, ale s průmyslem to bylo slabší: cementárna, cihelna, pivovar, lihovar, mlékárna a kamenolom. Nikde není zmínka o firmě

K. Duffek nebo Ant. Mařík, První jihočeská továrna na margarín, od které jsme viděli v č. 6/82 pěknou identifikační cestovost z roku 1902 s perfinem M 9,5 M.B. (Batovcův místopis z roku 1906 uvádí továrnu na margarín - pozn.red.) Obrátil jsem se na dr. O. Parmu, který potvrdil, že v r. 1915 v Březnici existovaly dvě továrny na margarín: Antonín Mařík a spol. a Kučera a spol.

Zrekapitulujeme si situaci: máme doloženo, že na začátku století byla v Březnici továrna na margarín (majitel A. Mařík). Z pozdější doby (1912) máme doklad o existenci firmy K. Dufek a dnes věřím, že to byla také výroba margarínu, kterou později převzala firma Kučera a spol., jejíž perfin je katalogizován pod č. K 8 K.

Že tato firma navazovala na firmu K.Duffek je prozatím domněnka, kterou odvozují z těchto skutečností:

- 1.) Perfin K 8 K. - Kučera a spol., vznikl vylomením písmene D. z perfinu K.D. (K. Duffek), který dosud katalogizován není, takže zbylo písmeno K.
- 2.) Perfin K 8 K. je v katalogu veden s domicilem Praha, ale pokud se vyskytuje na rakouských známkách, pak má razítko Březnice/Březnitz
(Kresby všech zmíněných perfinů jsou na začátku tohoto článku.)

Firma Kučera a spol. si po válce zřídila v Praze centrální kancelář a její perfin K. na čs. známkách nese razítko Praha. V té době vlastnila také továrnu na margarín ve Střekově. Je to trochu propletené, ale zase ne natolik, abychom to nemohli společnými silami postupně vyjasnit. Potřebujeme totiž zjistit:

- I. Dobu výskytu perfinu M 9,5 M.B. - A. Mařík, Březnice,
 - II. Dobu vzniku perfinu K.D. K. Duffek, Březnice,
 - III. kdy bylo u tohoto perfinu vylomeno písmeno D. a
 - IV. tím současně zjistíme začátek výskytu perfinu K 8 K. na rak. známkách - Kučera a spol. Březnice.
- Malá Březnice se může pochlubit hned třemi perfiny. Na jih od Prahy je takových míst málo. Kam se však poděly továrny na margarín?

Ladislav Janeček, Železný Brod

Tak a jsme opět o jeden perfin bohatší. Sám mám tento "zapomenutý" na zn. Panovníci - 1908 na tříhalěřovce a na této hezký čitelné razítko Březnice a datování 1911. Prosím o ohlášení dalších dat použití, abych mohl do katalogu uvést dobu: od-do. (Ve výše přepsaném článku je perfin M.B. číslován ještě provizorně M 9,5.) V současném katalogu má číslo M 11.

Zasílatelská firma Adolf Blum & Popper

Ano, bude řeč o našem perfinu A 8 AB/&P. Již vícekrát se mě sběratelé dotazovali, jestli si mohou tento perfin zařadit do sbírky i na německé známce. Psal jsem o tom již ve spravodaji Perfiny před hezkou řadou roků. Neškodí si však připomenout dosud známé skutečnosti. Uvedené mezinár. zasílatelství mělo 2 sídla. V Hamburku a Děčíně. Prakticky dodnes nemáme zjištěno, kde vlastně bylo vedení podniku. Ovšem úplně identický perfin byl používán na obou těchto místech. Firma měla i celou řadu poboček. Břemy, Antwerpy, Budapešť, Fiume, Londýn, New York, Vídeň a Hradec. A u nás ještě Praha a Ústěck. Zatím se mi nepodařilo "naměřit" jestli existovaly 2 strojky. Ale perfiny jak na německých známkách (Hamburg) tak na českých (Děčín) jsou naprosto totožné! S děčínskými razítky je znám perfin již na sklonku minulého století na rakouských známkách. A asi i v této době t. j. kolem r. 1900 se objevuje i na známkách Německa a to vždy jen s domicilem Hamburg. Nu a na československé známky přešel v roce 1918 a zde je používán cca do roku 1936.

Mohl by se u nás objevit i s pozdějším datováním...protože na německých známkách známe tento ještě v r. 1938 (na známkách "Hindenburg"). Ale abychom si to zhrnuli. Zatím není známý jediný exemplář na německé známce s domicilem Tetschen / Děčín. Kdyby byl perfinový stroj po záboru Sudet na podzim 1938 ještě v provozu, jistě bychom už nějaký exemplář již objevili. Do generelu československé sbírky perfinů patří tedy jen na rakouských a čsl. známkách! Ovšem specialisté si ho zařadí i na německé známce s razítkem Hamburg.

Perfiny z Pössneku použité na známkách Československa

Známe již několik případů, kdy německé podniky používaly své perfinovací strojky k označování našich známek. Především to bylo nakladatelství a tiskárna C.G.Vogel, který vydával celou řadu inzertních časopisů v obrovském nákladu. Vždyť jen jeho jediný časopis s názvem Exportní trh, měl náklad 600 000 výtisků ročně a byl rozesílán do 98 zemí světa. Nu a na našem území (v Aši) si toto nakladatelství zřídilo pobočku (či hlavně sběrnou inzerátů). A někdy v polovině roku 1922 si operfinovali menší množství čsl. známek, dokonce hned dvěma svými perfiny, do té doby používanými jen k perfinování známek Německa. Jednalo se o perfiny C 17 C.G.V. a ještě o V 3 (ozdobné písmeno V). Pokud ojedinele máme tyto perfiny ve sbírkách, jsou především vyraženy na zn. "Holubice" 20 hal., což byla v té době platná frankatura pro tiskopisy. Ještě v témže roce 1922 si nechal pan "Fogl" udělat další strojek. Opět s iniciálami C.G.V. (v našem katalogu má číslo C 16 C.G.V.) a tímto již "ryze českým perfinem" byly potom delší dobu označovány naše známky - až do doby, kdy si firma pořídila frankotyp. Do roku 1926 nalézáme domicily jen z Aše a od r. 1926 i Františkovy Lázně, kde si firma zavedla další pobočku či komisionářství. Tento posledně jmenovaný perfin byl zásadně používán jen k vyražení perfinů na československých známkách. Nedávno mě však Dr. Hillmann (který sestavuje katalog perfinů Německa dle sbírek zesnulého pana Vohnhofa) zdělil, že tento "náš" C 16 C.G.V. našel na německé známce z roku 1929 s domicilem Drážďany! Je pro mne záhada, jak se mohl tento perfin ocitnout na německé známce! Mám slíbeno zapůjčení originálu k posouzení. Snad jen ještě, že firma rozesílala své nabídky k inzertní službě na tiskopisech již ofrankovaných známkami se svým per-

finem. Proto nalézáme na těchto perfinech řadu různých domicilů.

Tak a přikročíme k dalšímu "cizinci" mezi našimi perfiny. A opět stejné město...Pössneck! V posledním vydání katalogu jsme u tohoto, (jedná se o F 22 F.G.) uvedli jen poznámku: strojek byl zapůjčen z Pössnecku (Německo). Kolegové - sběratelé v Německu mi nyní zjistili uživatele. Bylo to: Gerolds Verlag - tedy Geroldsovo nakladatelství. A v podtitulu firmy se uvádí D. Holzmarkt. Což, volně přeloženo, je německý trh dřevem. Na 99 % můžeme usoudit, že se jedná opět o inzertní časopis. Tedy podobně jako pan Vogel. Pravděpodobně si i tato firma zřídila na našem území pobočku či sběrnou inzerátů. Ale co je zde nejpodstatnější? Obě tyto firmy rozesílali kvanta svých časopisů z našeho území! Což znamená lacinější poštovní sazbu. Když totiž převezu balíky časopisů přes hranice vlakem a potom je u nás rozešlu za pošt. sazbu 20 hal. (tiskopis), musím ušetřit dost podstatné částky! Chytře vymyšleno? U této firmy mám ještě dost nejasností k řešení. Monogram perfinu nesouhlasí se jménem uživatele. Také u tohoto perfinu zatím nevíme, jak dlouho byl v Aši používán. V katalogu sice uvádíme: 1920 - 1928. Ale tyto údaje jsme byli nuceni (z nedostatku materiálu) opřít o datování jen dle emise - či emisí, na kterých byly dosud perfiny nalezeny. Ale tento způsob je velmi nepřesný. Když vezmeme například známku 20 hal. Holubice (hlavně tuto známku a tuto hodnotu obě firmy používaly), tato byla v oběhu od ledna 1921 do března 1932! Takže třeba v tomto posledním případě, kdy máme k dispozici jen několik známých exemplářů perfinu F 22 F.G. si troufám tvrdit, že byl na našem území použit jen ojedinele a to j e n v r.1922 ?!?

Snad jen ještě upozornění na další dva perfiny, které se měly používat souběžně - jak na čs., tak německých známkách. Jedná se o český G.G. (G 51). V našem katalogu má domicil Georgswalde, na německých známkách asi v letech 1912 až 1923 ho známe s domicilem Ebersbach. A další z našeho katalogu, V 6 VCh - tento byl používán cca v letech 1920 - 1922 na německých známkách s domicilem Saarau. Na naší známce se vyjíměčně objevil v r. 1924 s domicilem Varnsdorf. Tento údaj však nemám ověřený! Sám jsem originál dosud neviděl! Vlastní tento někdo na československé známce? Kdo ho předložil kdysi V. Maxovi, se dosud nepodařilo zjistit.

Katalog rakouských perfinů

opět řada dotazů ..kdy bude?? Ale začněme od Adama. Vůbec poprvé se pokusil o jeho sestavení americký lékař rakouského původu Dr. Moore. Jako každá prvotina, měl tento hodně nedostatků. Proto se Vojtěch Maxa (po dohodě s Dr. Moorem) rozhodl katalog přepracovat. Na této práci jsem se také podílel. Ani toto druhé vydání však nebylo dobré - proč? Protože nebyly k dispozici originály perfinů -(jen menší část z našich tehdejších sbírek), byl nucen V. Maxa použít stávající vyobrazení které Dr. Moore nekreslil vždy přesně a v řadě případů vyobrazil jen nepřesné kopie, získané buh ví od koho. Hned po vydání rakouského katalogu perfinů od V. Maxy jsem se na jeho prosbu rozhodl, celý katalog nově nakreslit. Přísně a přesně jen dle originálů perfinů. Za pomoci řady přátel a sběratelů doma i v cizině se mě podařilo za dobu asi 12 let udělat přes 2 200 nových kreseb. Dodnes však mě pár desítek perfinů chybí k zapůjčení a nakreslení. Jinak ještě zbývá dokončit texty. Zde musím upozornit na to, že jsem na delší dobu přestal na katalogu pracovat - proč? Dozvěděl jsem se, že katalog rakouských perfinů byl mezitím vydán v USA. Přes přítele v Holandsku, který mě tento katalog opatřil, jsem se k tomuto "dílu" a bojím se to slovo použít, dostal. A doslova jsem se zhrozil!

Autor: John J. Nussbickel, P.O. Box 596, Saint James City, FL 33956

doslova a do písmene opsal Maxovo vydání i se všemi cca 150 chybami, které jsme tam měli! Další desítky chyb nadělal pan Nussbickel při překladu textů do angličtiny. Ale to nejhorší nakonec. U mnoha a mnoha perfinů doplnil uživatele - majitele perfinů. A to tak, že si vyhledal ve starých vídeňských adresářích k monogramu perfinu firmu, jejíž iniciály se shodovaly s perfinem. A měl zbrusu novou identifikaci! Já už mám -(zatím) k dispozici desítky a desítky přímých rakouských identifikací, které naprosto vyvracejí "vymyšlenosti" p. Nussbickela. Měli jsme kdysi s tímto pánem dost čilý korespondenční styk (to ještě bydlel ve Vídni). Psal Maxovi anglicky, zděloval mu všechny údaje, které vyhledával ve starých vídeňských adresářích a telefonních seznamech. Všechny tyto dopisy mě V. Maxa předával, protože už v té době jsem začal katalog rakušanů nově překreslovat. Shodli jsme se už tehdy, že tyto nepřímé identifikace nelze použít, protože v tak velkém městě jako Vídeň je, se může vyskytnout třeba i několik podniků, které mají na-

prosto shodné monogramy. V tomto směru také Maxa p. Nussbickela informoval.

Psal jsem p. Nussbickelovi do Ameriky s tím, že pracuji na novém vydání rakušanů. To ještě v době, kdy jsem nevěděl, že i on připravuje své vydání. Na tento dopis jsem odpověď nedostal, ale za několik měsíců jsem dostal hlášku, že v USA byl rakouský katalog vydán. Snad i trochu pochvaly pro pana Nussbickela. Doplnil "své" vydání o několik desítek nových perfinů, které jsem dosud neznal. Ale tyto jsou tak neuměle a nepřesně nakresleny, že se podle těchto nedá perfin měřit! Dále přidal kresby map a v neposlední řadě se pokusil zvláště podchytit rakouské perfiny z let 1938 - 1945 použité na známkách Německa. Nelze tedy jeho katalogu upřít určitý přínos! Ovšem převažuje zde velké množství hrubých chyb, omylů a nepravdivých identifikací. V jeho katalogu není uvedena cena. Ale kdo by si ho chtěl objednat, může tak učinit na výše uvedené adrese.

Chvála sběratelům z Košic !

Přes stagnaci ve sbírání perfinů v posledních letech (díky již známým skutečnostem), se rozhodlo několik sběratelů z Košic k vydání katalogu perfinů ze Slovenska. A byl jsem požádán o spolupráci. Samozřejmě, že jsem souhlasil a tímto žádám všechny své přátele, aby také "přiložili ruku k dílu" ! Slovenský katalog perfinů by měl být už specializován. Měly by zde být vyznačeny všechny polohy perfinů na známkách, upřesněna doba používání, také, na kterých emisích se jednotlivé perfiny nacházejí. V neposlední řadě bych zde chtěl už upřesnit " vzácnost perfinů " ! Sice to bude tvrdý oříšek, ale za přispění dalších sběratelů, bychom to měli zvládnout ? Především se mi jedná o početnost jednotlivých exemplářů! Jen tak mohu udělat nové ohodnocení slovenských perfinů. Samozřejmě, zajímá nás i na kterých emisích se jednotlivé perfiny nacházejí. Jen při tomto podrobnějším "zmapování", můžeme přikročit k určité specializaci! (Pokud mi to zdraví dovolí, hodlám podobným způsobem přepracovat i IV. vydání čs. katalogu).

Všem, kteří chtějí pomoci, každou i sebemenší připomínkou k perfinům ze Slovenska v období od Uherska, přes ČS I, Slovenský štát až ČS II ozvěte se prosím na adresu: Jan Marenčík, Sputniková 1, 040 12 Košice (anebo na mou adresu).

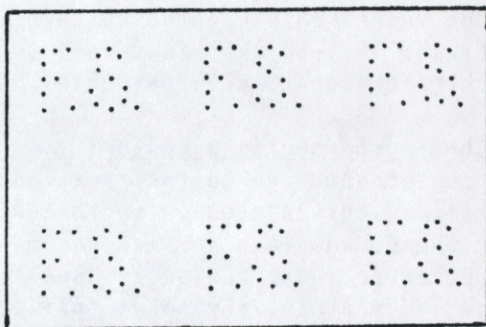
A abych byl naprosto upřímný, proč tak fandím košickým sběratelům? Nejen proto, že se odhodlali rozhýbat "stojaté vody",

ale hlavně proto, že mi jejich aktivita pomohla dokončit jeden z mých dlouhodobých restů! Doslova řadu roků jsem hledal jednu jedinou svislou dvojici perfinů F 62 F.S.. Už dříve se mě povedlo sestavit 2x3 perfiny za sebou. Viz katalog čs.perfinů str.CS 175. Zde jsou však perfiny očíslovány jen pracovní. Nevěděl jsem, která trojice je horní a která spodní! Nyní, díky košičanům, mohu tento perfinový strojek nakreslit, jak vypadal ve skutečnosti! Přátelům z Košic se totiž podařilo na výměnné schůzce-v docela běžném výběru, najít - dokonce čtyř-blok perfinu F 62 F.S. ! A pro mne bylo po jeho proměření, už docela snadné určit, která "trojička" je horní - a která spodní! Takže: díky za spolupráci !

A takto tedy ve skutečnosti vypadal perfin. strojek F 62 F.S.

F 62/I F 62/II F 62/III

F 62/IV F 62/V F 62/VI

Blahopřání

Velmi si vážím toho, že v současné době - (jako jediný v naší republice), význačný sběratel **Dušan Franc** z Nového Strašecí, obesílá výstavy svými exponáty. Na nedávno konané výstavě v Trutnově (1.-8.září 1994) získal za svůj perfinový exponát ocenění "malá stříbrná". Dušane, jen tak dál! - Blahopřejeme!

Zemřel Mirek Forman z Hor Kutných

Den před štědrým večerem 1994 nás navždy opustil kamarád, který nám bude velmi chybět! O jeho zásluhách v naší filatelii, o jeho publicistické činnosti, zde myslím není třeba mluvit. Všichni kdo jste ho znali, věnujte mu tichou vzpomínku.

Inzerce

Na přání řady z Vás, chci rubriku inzerce do časopisu zařadit. Pošlete mi proto svá přání k výměně, prodeji či koupi perfinů.